

«Год культуры — гэта не толькі праца адпаведных устаноў»

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар.)

— *Расійскай падліковай палатай была агучана невясёлая статыстыка: у Год культуры, які праводзіўся ў іх у 2014-м, у краіне зачынілі 340 бібліятэк і больш за 1000 дамоў культуры. Ці могуць сёлета нашы культурныя установы адчуваць сябе, скажам так, бяспечна?*

— Закрыццё само па сабе ў нас ніколі не было мэтай. Установа закрываецца тады, калі перастае жыць. У невялікіх вёсках трэба знаходзіць новыя формы працы. Таму я тут казаў бы не пра закрыццё, а пра трансфармацыю — над гэтым павінны думаць і прадстаўнікі Міністэрства культуры, і прадстаўнікі мясцовых органаў улады. Закрыць — прасцей за ўсё. Трэба падумаць, што будзе прадстаўлена ўзамен. І калі мы гаворым пра аптымізацыю, гэта не значыць, што трэба закрываць, трэба знайсці новыя карысныя формы — і ў плане якасці, і ў плане эканоміі. Часта мы забываем пра эканамічныя затраты.

Тыя ж бібліятэкі — важная дайсці да чалавека, задаволіць яго інтарэсы. Можа, гэтыя функцыі лепш выканае рухомая бібліятэка, якая давозіць патрэбную літаратуру? Гэта першае. Другое — зараз абсалютна іншая сітуацыя ў

плане інфармацыі. Любую інфармацыю можна атрымаць у інтэрнэце. Трэба гэта ўлічваць.

— *Гэты год багаты на юбілейныя падзеі. Сёлета будзе XXV Славянскі базар у Віцебску...*

— Славянскі базар — фестываль, звязаны не толькі з Віцебскам. Думаю, у Год культуры можна падумаць і пра тое, каб Славянскі базар прыйшоў і ў іншыя гарады Беларусі. Гэта свята цікавае не толькі для беларусаў, але і для ўсіх славян. Над гэтым павінен падумаць арганізацыйны камітэт Славянскага базару — каб артысты маглі здзейсніць выязныя канцэрты. Людзі з усёй краіны едуць у Віцебск падчас фестывалю, але трэба, каб і ад Славянскага базару пайшлі нейкія дарожкі па краіне.

Тое ж самае можна сказаць і пра Фестываль нацыянальных культур у Гродне, што праходзіць раз на два гады. Ён абдудзецца гэтым летам. Арганізацыі культуры розных народаў ужо пачынаюць праводзіць нейкія мерапрыемствы па месцы жыхарства.

Увогуле, усе традыцыйныя мерапрыемствы павінны быць максімальна знакавымі, ахапіць усю тэрыторыю краіны.

— *Як Год культуры паўплывае на развіццё беларускай мовы?*

— Мова і культура цесна звязаны. Добра было б, каб у школах больш выдзялялі гадзін на вывучэнне роднай мовы, і мерапрыемстваў адпаведных стала больш. Але хацелася б таксама, каб і самі людзі ўсвядомілі, што беларуская мова — бацькоўская. Трэба ёй карыстацца не менш, чым рускай, і пры гэтым не супрацьпастаўляць іх. Важна павышаць свой узровень валодання беларускай мовай, карыстацца ёй часцей. З аднаго боку, для гэтага ёсць магчымасці. З іншага, натуральна, установы адукацыі, культуры павінны больш надаваць гэтаму ўвагі. Калі мы гаворым, што ў нашай краіны двухмоўе, то трэба, каб яно і гучала.

У нас ёсць вельмі цікавыя перадачы на тэлебачанні. Напрыклад, я, калі выпадае выхадны, гляджу «Наперад у мінулае» — калі фальклорныя гурты выконваюць беларускую песню, а пасля артысты апрацоўваюць яе на сучасны лад — як калісьці рабілі «Песняры». Гэта значыць, трэба знаходзіць нейкія даступныя, цікавыя аўдыторыі формы. Трэба працаваць так, каб была мода на беларускую мову.

— *Культура разумеецца шырока. Хацелася б, каб вы, як дэпутат, спрагнавалі, як*

гэты год закрانه простага чалавека — рабочага, пенсіянера, школьніка?

— Год закрانه кожнага чалавека, калі кожная структура вызначыцца са сваёй роляй у Год культуры. Напрыклад, той жа пенсіянер — у нас ёсць органы, якія працуюць з людзьмі сталага ўзросту. Арганізацыі на прадпрыемствах — прафсаюзныя, аддзяленні нейкіх рэспубліканскіх аб'яднанняў — павінны вырашыць, што будзе зроблена ў Год культуры. Галоўнае — дайсці да чалавека, каб кожны адчуў патрэбу стаць больш культурным — даведчаным, адукаваным, прыйстойным, эрудзіраваным. Кожнаму чалавеку ёсць сэнс задумацца, што ён ужо ў гэтым плане мае, а над чым трэба працаваць.

Сустрэкаючыся з выбаршчыкамі, мы, дэпутаты, таксама будзем звяртаць увагу на тое, што ідзе Год культуры. Усе члены нашай камісіі ўваходзяць у групы сяброўства з парламентамі іншых краін. Мы будзем імкнуцца данесці і да іншых народаў здабыткі нашай культуры. Для кожнага чалавека Год культуры дае вялікае поле дзеяння.

Надзея ЮШКЕВІЧ

ІДЗЁМ ДАЛЕЙ!

Харваты перамаглі ісландцаў, а выйграла ад гэтага зборная Беларусі

Спецыяльны карэспандэнт «Звязды» Дар'я Лабажэвіч перадае з Катавіц

У апошні дзень групавога раўнда чэмпіянату Еўропы арэна «Сподэк» была цалкам запоўнена. Група В выдалася на здзіўленне роўнай, пасля двух гульнявых дзён у ачковай графе ва ўсіх каманд было па два балы, таму трэці дзень папярэдняга турніру стаў адказным момантам для ўсіх дружын.

Для нас, вядома, самым важным і доўгачаканым быў паядынак беларускіх хлопцаў з нарвежцамі. Хваляваліся як самі спартсмены, так і балельшчыкі, трыбуны выбухалі то радасным клічам, то ўздыхамі расчаравання. Беларускія фанаты, якія прыехалі ў Катавіцы, перад гульні ў адзін голас паўтаралі: Мы верым!, а ўжо па ходзе паядынку не шкадавалі ні голу, ні сіл.

На мінулым кантынентальным першынстве мужчынская зборная Нарвегіі не змагла выйсці з групы, затым не трапіла на чэмпіят свету 2015 года, але падчас сёлетняга сезону абыгрывала такія топ-каманды, як Катар і Францыя. Ды і тут, у Катавіцах, дэманстравала даволі прывабны гандбол. Таму яшчэ да стартавага свістка было зразумела — гульня будзе складанай.

Абедзве дружны выйшлі змагання і рабілі гэта бліскуча, хуткі гандбол на сустрэчных курсах падабаўся заўзятарам. У складзе нашай зборнай нарэшце з'явіўся Арцём Каралёк, які прапусціў папярэднія паядыны з-за траўмы. Беларусы з першых хвілін сустрэчы займелі перавагу і вялі ў ліку ўвес першы тайм. Як і ў папярэдніх гульнях, выдатна ў варотах дзейнічаў Вячаслаў Салдаценка. Ён адбіваў сяміметровы і без проблем браў кідкі з гульні. Другія трыццаць хвілін нарвежцы навязалі сур'ёзную барацьбу, шчыра скажам, ім дапамагалі і судзі. Гандбалісты сталі нервавацца, беларуская атака перастала быць такой выніковай, як у першым тайме, з'явіліся памылкі ў абароне, нашы хлопцы біліся да апошняга і, здаецца, ім не хапіла

2-х хвілін, каб вырваць перамогу. Фінальны лік на табло — 27:29 не на нашу карысць.

Юрый ШАЎЦОЎ:

— У першым тайме гульні з нарвежцамі, калі мы адарваліся на 3 мячы, толькі вялікая колькасць выдаленняў не дазволіла нам сысці яшчэ далей. З'явіліся праблемы ў абароне, шмат прайгралі адзін на адзін, калі перастроіліся, гэта ўжо не дало ніякага выніку, што і прывяло да паражэння.

Сяргей РУТЭНКА:

— На жаль, правілы ЕГФ не дазваляюць мне сказаць усё, што хацелася б, а думак з нагоды паядынку з нарвежцамі шмат. Хлопцы змагаліся, рабілі ўсё, што маглі, але ўмяшаліся некаторыя фактары, якія не далі нам давесці сустрэчу да перамогі. Цяжка сказаць, чаго нам не хапіла ў другім тайме, таму што калі на адным баку адны судзейскія рашэнні, а на другім іншыя, вельмі цяжка гуляць. Незразумела было, як пад гэта падладжвацца, калі дазваляюцца жорсткія фолы і ты ведаеш, што табе не свінуць, то ты на гэта і настройваешся. Але потым аказваецца, што на адным баку даюць 7 метраў і 2 хвіліны, а на іншым — 9 метраў. Я ні ў якім разе не звальваю ўсё на суддзяў, але іх падобныя рашэнні ўплываюць на гульцоў, асабліва на такую маладую каманду, як наша. Мы вельмі знерваваныя, таму што настройваліся на станоўчы вынік.

Наогул, калі казаць пра тое, як праявіла сябе наша зборная на групавым этапе чэмпіянату, то скажу, што мы змагаліся ў кожным матчы. Маладыя хлопцы не шукаваліся, паказалі добрую гульню і вельмі моцна дапамаглі камандзе. На мой погляд, наша зборная расце і прыбаўляе. Мы добра выступілі ў Катавіцах, быў правальны тайм з харватамі, але потым добрая перамога над ісландцамі. Усе матчы былі вельмі нялёгкімі, таму што ў нашай групе каманды высокага ўзроўню, і мы паказалі, што не адстаём ад іх.

Вячаслаў САЛДАЦЕНКА:

— Апошняя гульня са зборнай Нарвегіі стала вельмі цяжкай, прапусцілі на 2 мячы больш, можа быць, гэта мая памылка. Калі б я адбіў іх, гэта дапамагло б нам перамагчы.

Атакуе Максім БАБІЧАЎ.

Сяргей ШЫЛОВІЧ:

— Вельмі крыўдна, што прайгралі нарвежцам, змагаліся да канца, ледзь-ледзь не хапіла часу. Эмацыйна вельмі цяжка было падысці да гэтай гульні пасля паядынку са зборнай Ісландыі, усё ж там мы аддалі шмат сіл. Адбіўся таксама недахоп людзей на лаўцы, некаторыя пазіцыі ў нас правісаюць, добра, што на турніры ёсць выхадныя, гэта дазваляе аднавіцца.

За выступленнем нашай зборнай тут, у Катавіцах, назіраў шэраг аічных спецыялістаў, сярод якіх экс-варатар нацыянальнай зборнай, а цяпер спартыўны дырэктар мінскага гандбольнага СКА Андрэй КРАЙНОЎ. Ён падзяліўся з карэспандэнтам «Звязды» сваім меркаваннем аб выступленні беларускай каманды і ўзроўні турніру ў цэлым.

— Гульні ў выкананні падапечных Шавцова атрымаліся вельмі добрыя, ясныя, за выключэннем, мабыць, 15 хвілін другога тайма са зборнай Харватыі. Вельмі падавалі маладыя гульцы, якія толькі-толькі патрапілі ў зборную, Салдаценка, Кулеш, Юрынок праявілі сябе выдатна, гарманічна ўліліся ў шэрагі нацыянальнай каманды. Наогул, не варта забываць, што зборная амаладзілася працэнтаў на 30-40% і, нягледзячы на гэта, добра выступіла. Успомніце, як сыграў Кулеш у матчы з ісландцамі, за 30 секунд закінуў два вель-

мі важныя мячы. Гэта дае падставу думаць, што мы ідзём правільнай дарогай, у Беларусі расце добрае пакаленне гандбалістаў. Тая гульня наогул стала святам для Беларусі, хлопцы зрабілі вялікую справу. Матчы зборнай на EURO паказалі, што Беларусь нездарма ўваходзіць у топ-16 наймацнейшых каманд Еўропы

— **Як вам гульня капітана?**

— Нягледзячы на ўсё тое, што адбывалася ў кар'еры Сяргея Рутэнкі ў апошні час, ён у добрай форме, мацнее ад гульні да гульні. Хацелася б яшчэ адзначыць Барыса Пухоўскага, добра сябе праяўляе, таксама радуе і Сяргей Шыловіч.

— **Што скажаце пра астатнія каманды чэмпіянату?**

— Наша група наогул была вельмі роўнай, таму такая закрутка з'явілася пасля двух гульнявых дзён. Мы трапілі ў складаны квартал, бо скандынаўскі гандбол заўсёды адрозніваўся іншай тактыкай, нашым спартсменам заўсёды было цяжка гуляць з імі. Тое, што на гэтым чэмпіянаце мы далі ім такі бой, проста выдатна. Гэта вялікі крок наперад.

Звычайна ў групах заўсёды ёсць прахадныя матчы, а тут, у Катавіцах, у нашай групе не было ні адной такой гульні, каманды гулялі мяч у мяч. Другі фактар — гэта цікавасць гледачоў, на «Сподэку» практычна заўсёды аншлаг. Людзі ідуць, значыць, ім падабаюцца гульні сваёй непрадказальнасцю і нават сюрпрызамі.

Пасля гэтага паражэння ад нарвежцаў толькі перамога Харватыі над Ісландыяй выводзіла беларусаў у асноўны этап. І харваты, якіх трэніруе былы настаўнік БГК імя Мяшкова Жэлька Бабіч, дапамаглі камандзе Юрыя Шавцова, разграміўшы ісландцаў з лікам 37:28.

Сапернікамі прадстаўнікоў квартэта В на другім групавым этапе будуць найлепшыя дружны групы А, якія напярэдадні таксама правялі заключныя паядынікі. У апошнім туры македонцы згулялі ўнічыю з сербамі (27:27) і аперэдзілі іх за кошт розніцы мячоў. У матчы двух лідараў гаспадары турніру, палякі, абыгралі дзейнага чэмпіёна Старога Свету — зборную Францыі — 31:25. Такім чынам, 1-ю групу асноўнага раўнда, якая будзе гуляць у Кракаве, склалі каманды Польшчы (4 ачкі), Нарвегіі (4), Францыі (2), Харватыі (2), Македоніі (0) і Беларусі (0). Беларускія гандбалісты, сёння, 21 студзеня, згуляюць са зборнай Францыі (пачатак у 22.30 па беларускім часе), 25 студзеня сустрэнуцца з палякамі (22.30), 27 студзеня — паядынак з Македоніяй (22.30).

Другая шасцёрка каманд, якая вызначылася ўчора позна вечарам, будзе гуляць у Вроцлаве.

Пасля другога групавога этапу па дзве найлепшыя зборныя з гэтых шасцёрка выйдучы ў паўфінал. Паўфінальныя сустрэчы адбудуцца 29 студзеня, фінальны паядынак за золата і матч за бронзу пройдуць 31 студзеня ў Кракаве. Чэмпіён Еўропы атрымае прамую пуцёўку на Алімпійскія гульні — 2016 у Рыа-дэ-Жанейра. У выпадку перамогі зборнай Францыі, якая ўжо кваліфікавалася на Алімпіяду як чэмпіён свету, алімпійскі пропуск атрымае фіналіст кантынентальнага форуму.

Акрамя таго, дзве каманды атрымаюць магчымасць згуляць на перадалімпійскім кваліфікацыйным турніры. Каб трапіць у лік удзельнікаў кваліфікацыі, трэба заняць найлепшыя выніковыя месцы сярод каманд, якія яшчэ не атрымалі на гэта права. Зборныя Германіі, Даніі, Іспаніі, Польшчы, Славеніі і Харватыі ўжо забраніравалі сабе месца ў кваліфікацыі АГ-2016.

Польшча, Катавіцы.